

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний
педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

До 300-річчя Г.С.Сковороди

Матеріали
XIX науково-методичної конференції
здобувачів вищої освіти
та молодих учених
«Наумовські читання»,
присвяченої року
математичної освіти
в Україні

Харків – 2022

УДК 378:001.891

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Пономарьова Н. О. – доктор пед. наук, професор, декан фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Андрієвська В. М. – доктор пед. наук, доцент, професор кафедри інформатики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Водолаженко О.В. – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри математики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Жерновникова О. А. – доктор пед. наук, професор, зав.кафедри математики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Боярська-Хоменко А.В. – доктор пед. наук, доц., зав.кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Золотухіна С. Т. – доктор пед. наук, професор, професор кафедр освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Олефіренко Н. В. – доктор пед. наук, професор, зав.кафедри інформатики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Масич В.В. – доктор пед. наук, доцент, зав. каф.фізики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Моторіна В. Г. – доктор пед. наук, професор, професор кафедри математики ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Бабак О. М. – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди, голова наукового комітету фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Сусліченко К. С. – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди, заступник голови наукового комітету фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(Протокол №8 від 16 лютого 2022 р.)

Наумовські читання : збірник тез доповідей ХІХ науково-методичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (м. Харків, 23-24 листопада 2021 року) / [укл.: Пономарьова Н. О., Андрієвська В. М., Водолаженко О.В.]. Харків, 2022. 335 с.

Збірник містить матеріали доповідей з проблем теорії та історії математичної освіти; інноваційних технологій в освітній практиці; фізики та робототехніки; освітніх, педагогічних наук. Збірник розрахований на наукових і практичних працівників у галузі освіти, докторантів, здобувачів вищої педагогічної освіти усіх рівнів.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2022

<i>канд. пед. наук, доцент Сіра І. Т. Галяс А. С., Рой О. С.</i>	
ТРИКУТНИК ПАСКАЛЯ ТА ЙОГО ВЛАСТИВОСТІ	131
<i>канд. пед. наук, доцент Сіра І. Т., Миргород К.</i>	
ІСТОРІЯ ВИНЕКНЕННЯ ЧИСЛА π	133
<i>канд. пед. наук, доцент Сіра І. Т. Пономарьова В. К.</i>	
З ІСТОРІЇ ЧИСЕЛ (МАТЕМАТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАТИКИ).....	137
<i>канд. пед. наук, доцент Сіра І. Т., Толлок Д. В.</i>	
ГЕОМЕТРІЯ ТА МИСТЕЦТВО.....	140
<i>канд. пед. наук, доцент Сіра І. Т., Цись Я. В.</i>	
З ІСТОРІЇ ВИВЧЕННЯ ТІЛ ОБЕРТАННЯ	143
<i>канд. фіз.-мат. наук, доцент Чібісов О. Д., Безпала А. М., Грищенко В. З., Чуприна І. В.</i>	
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА ВИНИКНЕННЯ ПОНЯТТЯ ПОХІДНОЇ.....	146
РОЗДІЛ 3. «ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ».....	149
<i>доктор пед. наук, професор Олєфіренко Н. В., Богомаз О. В.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ЗАСОБІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ УЧНЯ ДО НАВЧАННЯ	150
<i>доктор пед. наук, професор Олєфіренко Н. В., Варава А. Є.</i>	
ЯПОНСЬКІ МУЗЕЇ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	152
<i>доктор пед. наук, професор Олєфіренко Н. В., Денисова Г. Ю.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ.....	154
<i>доктор пед. наук, професор Олєфіренко Н. В., Криворучко Є. В.</i>	
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО ПРОГРАМУВАННЯ.....	156
<i>доктор пед. наук, професор Олєфіренко Н. В., Курганський А. Р.</i>	
РОЗРОБКА ЕЛЕКТРОННОГО ПОСІБНИКА ДЛЯ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ОСНОВ ДИНАМІЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ	158

Отже, креативне програмування ґрунтується на роботах художників-експериментаторів, художників-програмістів, дизайнерів, які розробляли свої твори за допомогою комп'ютера.

Список використаних джерел

1. Edward Zajec. Work Profile. URL: <http://www.edwardzajec.com/cha9/index.html> (дата звернення 1.11.2021).
2. Lillian F. Schwartz. URL: <http://lillian.com/> (дата звернення 1.11.2021).
3. Roman Verostoko. ArtWork since 1947. URL: <http://www.verostko.com/> (дата звернення 1.11.2021).
4. Zhai S. Креативное программирование: методы и инструменты для JavaScript, Python и других языков URL: <https://nuancesprog.ru/p/10487/> (дата звернення 1.11.2021).
5. Джон Маэда. URL: <https://accent.setka.io/ru/john-maeda/> (дата звернення 1.11.2021).
6. Липовка А.Ю., Бундова Е.С., Жоров Ю.В. Креативное программирование : учеб. пособие. Красноярск : Сиб. федер. ун-т, 2015. 280 с.
7. Майкл Наймарк. URL: https://uk.wikijaa.ru/wiki/Michael_Naimark (дата звернення 1.11.2021).
8. Манфред Мор URL: https://livercwiki.ru/wiki/Manfred_Mohr.
9. Павленко В.В. Креативність: сутнісна характеристика поняття. *Креативна педагогіка*: [наук.-метод. журнал] / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». Житомир, 2016. Вип. 11. 154 с. С.120–131.

УДК 37.091.64:004

*доктор пед. наук, професор Олефіренко Н. В.,
Курганський А. Р.*

РОЗРОБКА ЕЛЕКТРОННОГО ПОСІБНИКА ДЛЯ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ОСНОВ ДИНАМІЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ

Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди

Анотація. Роботу присвячено розробці електронного посібника з динамічного програмування для навчання школярів. Розглянуто переваги використання таких посібників. Продемонстровано структуру посібника та технологію його використання.

Ключові слова. Електронний посібник, динамічне програмування, кросплатформенний мобільний додаток.

На сучасному етапі розвитку суспільства комп'ютерні технології проникають в усі сфери життя і діяльності все більше і більше. Освіта не є виключенням, і вже майже кожен клас обладнаний комп'юте-

рами, проекторами і мультимедійними дошками. Не оминули зміни і шкільні підручники і посібники. Так на зміну старим паперовим посібникам і підручникам приходять нові – електронні, які можуть бути представлені у вигляді додатків на смартфони й планшети, на персональні комп'ютери, веб-сайтів і веб-додатків.

Як зазначають Л. І. Білоусова і Н. В. Олефіренко, електронний посібник має створювати навчальне середовище для предметної діяльності учня, яке охоплює підтримку трьох основних ланок навчання: ознайомлення з новим матеріалом, його закріплення і перевірку якості засвоєння. Це навчальне середовище має надавати можливість учневі будувати власну траєкторію навчання, досягаючи цього не за рахунок швидкого переміщення по розділах підручника за гіперпосиланнями, а перш за все за реалізованою різнорівневістю щодо глибини викладу матеріалу, щодо трудності і складності запропонованих вправ і завдань для закріплення вивченого, щодо явно сформульованих і неявно наданих у підтексті проблемних питань[1].

Метою роботи є розробка електронного посібника спрямованого на навчання школярів основ динамічного програмування. Посібник оформлено у вигляді багаторівневої гри, яка передбачає поступове проходження кожного рівня шляхом опанування теоретичних відомостей і виконання комплексу практичних завдань. Всі завдання підібрано з урахуванням вимог, що висувуються до учасників Всеукраїнських учнівських олімпіад з інформатики різних рівнів. Матеріали посібника структуровано у такий спосіб:

- заповнення лінійного масиву і знаходження рекурентної формули;
- пошук шляхів в таблицях;
- знаходження найбільшої закономірної підпоследовності;
- знаходження найбільшої спільної последовності;
- опрацювання рядкових даних;
- «Задача про рюкзак»;
- порядок множення матриць різного розміру;
- алгоритм Флойда-Уоршелла;
- алгоритм Беллмана-Форда;
- знаходження максимальної незалежної кількості вершин у дереві;
- оптимальне заповнення площі прямокутниками.

Серед моделей взаємодії учня з електронним посібником можна виділити наступні:

- під час уроку вчителі повідомляє учням теоретичні відомості, учні самостійно виконують вправи;
- учні ознайомлюються з теоретичним матеріалом заздалегідь, а вправи виконують на уроці під наглядом вчителя;
- самостійна взаємодія учня з додатком. Для поглиблення знань з динамічного програмування.

Фрагменти розробленого посібника представлено на рисунку 1:

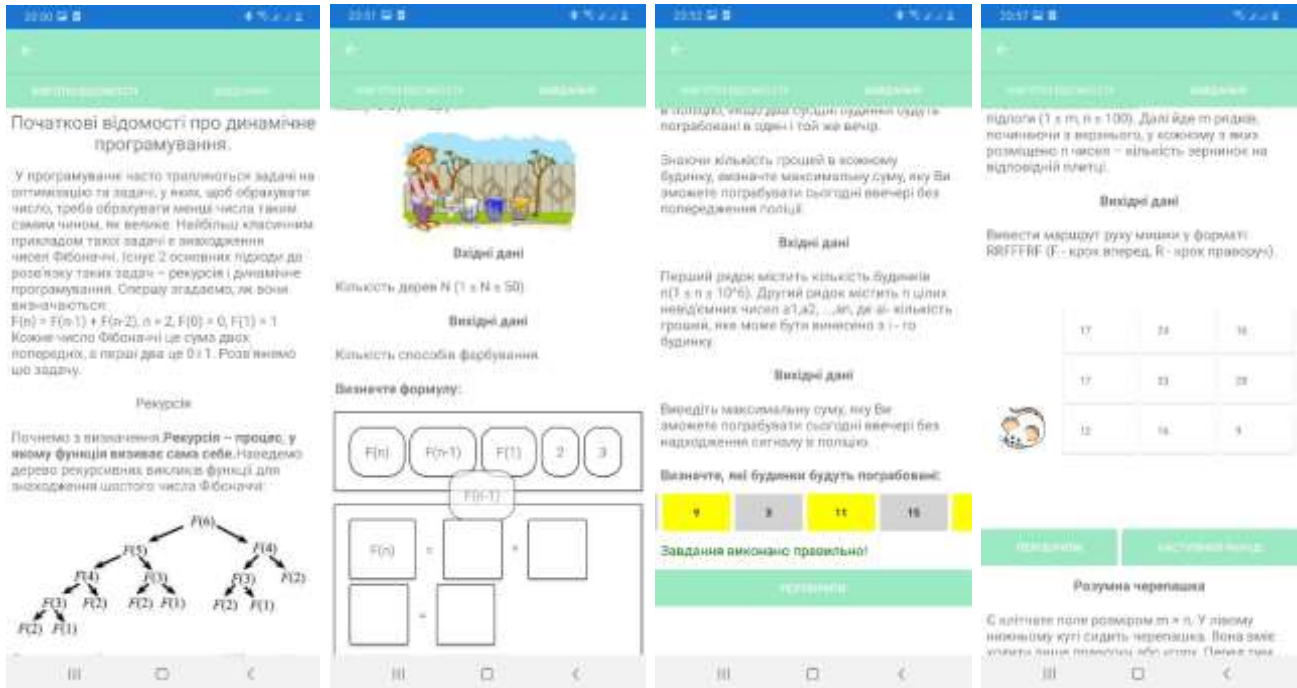

Рис. 1. Копії екранів розробленого посібника

Отже, електронний посібник – це потужний інструмент в навчанні, яким можна заохотити учнів до вивчення предмету. Створення таких посібників вимагає великої методичної і предметної роботи від вчителя, але вони осучаснюють вивчення предмету, особливо інформатики.

Список використаних джерел

1. Білоусова Л. І., Олефіренко Н. В. Електронний навчальний посібник у системі засобів навчання інформатики в школі : Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики : Збірник наукових праць. Випуск ІХ. – Кривий Ріг : Вид. відділ НМУАУ, 2011 – С. 424-429.

2. Портал e-olymp. URL: <https://www.e-olymp.com/uk/> (дата звернення: 02.11.2021)

3. Курганський А. Р. Технологія створення кросплатформенного мобільного додатка : *Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі* : матеріали ІІІ всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків 13 – 14 травня 2021 р. Харків, ХНПУ, 2021. С. 46 – 48.

